

Johanna Brax

VOIMAA ARKEEN

Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen esittelykansio

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Joulukuu 2016**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Joulukuu 2016	Tekijä/tekijät Johanna Brax
Koulutusohjelma Sosiaali-ala		
Työn nimi VOIMAA ARKEEN. Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen esittelykansio		
Työn ohjaaja Leena Raudaskoski	Sivumäärä 28 + 4	
Työelämäohjaaja Kirsi Sarja		
<p>Työn tilaajana toimi Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutus. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa esittelykansio Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutusasuntoihin. Esittelykansion avulla halutaan helpottaa uusien perheiden sopeutumista perhekuntoutukseen ja antaa tietoa Nivalan kaupungista.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta, esittelykansiosta ja opinnäytetyön teoriaosuudesta. Esittelykansiota tehtäessä huomioitiin perheohjaajien ja asiakkaiden mielipiteet selkeän ja tietoa antavan kansion tuottamiseksi. Teoriaosuudessa käsiteltiin yritystä, perhekuntoutukseen liittyviä asioita ja esittelykansion toteuttamista. Tiedon keräämisen menetelmänä olivat lomakehaastattelut perheohjaajille ja muutamille aikaisemmille perhekuntoutuksen asiakkaille.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena valmistui esittelykansio Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutukseen sekä opinnäytetyön teoriaosuus. Palautetta esittelykansion toimivuudesta on tullut niukasti, mutta esittelykansion sisältö on koettu tarpeelliseksi ja hyödylliseksi.</p>		
Asiasanat Lastensuojelu, perhekuntoutus, perhetyö		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date December 2016	Author Johanna Brax
Degree programme Degree programme of social services		
Name of thesis VOIMAA ARKEEN. Palvelukeskus Jokikallios family rehabilitations presentation folder		
Instructor Leena Raudaskoski	Pages 28 + 4	
Supervisor Kirsi Sarja		
<p>This thesis was subscribed by the family rehabilitation center of Palvelukeskus Jokikallio. The aim of the thesis was to make a presentation folder for the family apartments of Palvelukeskus Jokikallio family rehabilitation. The purpose of the folder is to help new families in adapting to family rehabilitation and provide information on the town of Nivala.</p> <p>The thesis consists of two parts: the folder and the theory part. The opinions of family counsellors and clients were taken into account in the making of the folder in order to make the folder both clear and informative. The theory part is about the company, issues related to family rehabilitation, and the making of the folder. The information was gathered by structured interviews, the respondents being family counsellors and a few previous clients of family rehabilitation.</p> <p>As a result of the thesis the presentation folder for Palvelukeskus Jokikallio family rehabilitation was made as well as the theory part of the thesis. Only a little feedback has been given about the functionality of the folder, but the content of the folder has been said to be useful and necessary.</p>		
Key words Child welfare, family rehabilitation, family work		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	3
3 JOKILAAKSON PERHEKODIT	4
3.1 Palvelukeskus Jokikallio	4
3.2 Perhekuntoutus Palvelukeskus Jokikalliossa	5
3.2.1 Työskentelymalli Jokikallion perhekuntoutuksessa	6
3.2.2 Perhekuntoutusjakson aloittaminen	7
3.2.3 Väliarviointi	7
3.2.4 Perhekuntoutusjakson päätyminen	8
3.2.5 Perhearviointi	8
4 PERHEKUNTOUTUS JA SITÄ OHJAAVAT LAIT	10
4.1 Perhekuntoutuksen toteutus	10
4.2 Perheenjäsenten huomioiminen	11
4.3 Perheen tavoitteet	12
4.4 Onnistumisen lähtökohdat	12
4.4.1 Perhetyö	13
4.4.2 Vuorovaikutus ja dialogisuus	14
4.4.3 Perhelähtöisyys, lapsilähtöisyys ja lastensuojelu	15
4.5 Perhekuntoutusta ohjaavat lait	17
5 PROESSIN KUVAUS	18
5.1 Toimeksianto	18
5.2 Opinnäytetyön eteneminen	19
5.3 Eettisyys opinnäytetyössä	20
6 ESITTELYKANSIO	22
7 ARVIOINTI JA POHDINTA	24
LÄHTEET	7
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Prosessin kuvaus	19

1 JOHDANTO

Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutukseen tulee välillä perheitä hyvinkin nopealla aikataululla. He voivat olla mistä päin Suomea tahansa, ilman tarkempaa tietoa siitä, mitä perhekuntoutus on tai millainen paikkakunta Nivala on, missä Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutus sijaitsee. Jokikallion perhekuntoutuksen toiminnan kehittäminen sai alkunsa ehdotuksestani toteuttaa perhekuntoutusasuntoihin esittelykansio, jonka sisältö auttaisi perhekuntoutukseen tulevia uusia perheitä sopeutumaan kuntoutusjaksolle paremmin. Tavoitteena oli huomioida kansion sisällössä olennaisimmat asiat perhekuntoutukseen ja Palvelukeskus Jokikallioon liittyen sekä tuoda esille tärkeimpiä asiakkaiden tarvitsemia Nivalan kaupungin tarjoamia palveluita.

Opinnäytetyöni ensimmäisenä tavoitteena oli selvittää perheohjaajien ja aikaisempien asiakkaiden mielipiteitä liittyen esittelykansion sisältöön. Näin saisin kaikkein kattavimman tiedon siitä, mitä kansion tulisi sisältää. Vastausten saamisen jälkeen tarkoituksena oli rajata tarvittava tieto tärkeimpään ja koota niiden tietojen pohjata informatiivinen tietopaketti. Esittelykansion toteutusmuoto oli alusta lähtien mietitty olevan kirjallinen kansio, joka voitaisiin helposti sijoittaa perhekuntoutusasuntoihin. Esittelykansion sisältö tallennettiin muistitikulle, joka tuli perheohjaajien käyttöön mahdollisia muutoksia ja lisäyksiä ajatellen.

Opinnäytetyötäni varten olen tutustunut Eira Mertalan tekemään opinnäytetyöhön Perhekuntoutus tutuksi. Opinnäytetyössään Mertala oli toteuttanut esittelykansion Harjavallassa ja Nakkilassa sijaitsevan lastensuojeluyksikkö Eemelin perhekuntoutukseen. Opinnäytetyöni teoriaosuutta tukevat perhetyöhön ja perhekuntoutukseen liittyvä kirjallisuus, joista merkittävimpinä lähteinä olen käyttänyt Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Virolainen Perheen parhaaksi perhetyön arkea ja Törrönen & Pärnä Voimaannuttavat suhteet perhekuntoutuksessa teoksia. Keskeisimmät käsitteet opinnäytetyöhöni liittyen ovat perhekuntoutus, perhetyö ja lastensuojelu. Opinnäytetyöni käsittelee perhekuntoutusta perheitä tukevana muotona, jolla pyritään auttamaan perheitä vaikeiden tilanteiden keskellä. Läheisesti asiaan liittyy perhetyö, joka yleensä on ensisijainen tukimuoto ennen varsinaisen perhekuntoutuksen aloittamista. Perhetyötä tehtäessä pyritään ennaltaehkäisemään uusien ongelmien syntyminen ja poistamaan jo olemassa olevia. Perhekuntoutuksen ja perhetyön taustalla on huoli lapsista ja heidän hyvinvoinnistaan. Lastensuojelun tehtävänä on huolehtia, että lapsen etu otetaan huomioon perhetyötä ja -kuntoutusta järjestettäessä.

Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutukseen tekemäni esittelykansio on tehty miettien millainen tieto uuteen tilanteeseen ja mahdollisesti oudolle paikkakunnalle muuttavalle perheelle olisi tärkeää. Esittelykansion sisältö on rajattu tarkasti niin, että siitä löytyy vain kaikkein tärkein ja olennaisin tieto. Ajatuksena

on, että tarkemman tiedon asiakkaat saavat perhekuntoutuksen ohjaajilta, jotka tekevät tiiviisti työtä perheiden kanssa. Esittelykansion sisältö olisi voinut olla laajempikin, mutta esimerkiksi paikkakunnasta haettiin tuoda vain kaikkein olennaisimmat asiat perheiden tietoon. Ajatuksena tässä oli, että perheiden paikkakunnalla viettämä aika ei yleensä ole kovin pitkä eikä kuntoutusjaksoon monestikaan liity pitempi aikaisten harrastusten tai paikkakunnan palveluiden käyttö. Kansion ulkoasu on vaatimaton, sisältö tarkoituksella ytimekkäästi kirjoitettu ja muutamilla kuvilla piristetty.

2 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Opinnäytetyötä tehdessäni olen hyödyntänyt ainoastaan yhtä aikaisempaa tutkimusta liittyen aiheeseeni. Eira Mertalan tekemä opinnäytetyö Perhekuntoutus tutuksi on tehty Harvavallassa ja Nakkilassa sijaitsevaan lastensuojelulaitos Eemelin perhekuntoutukseen. Työn lähtökohtana on ollut asiakasperheiden muu- ton helpottaminen oudolle paikkakunnalle ja asumisjakson tukeminen antamalla riittävästi tietoa monessa eri muodossa. Tämä saman ajatuksen pohjalta olen lähtenyt työstämään omaa opinnäytetyötäni. Tavoit- teena on ollut tukea työntekijöiden työtä tekemällä kansio, joka antaa asiakkaille lisätietoa liittyen perhe- kuntoutukseen ja yleisesti paikkakuntaan. Muutoksen keskellä olevat asiakkaat saavat informaatiota sekä henkilökohtaisesti, mutta myös jatkuvasti asunnoissa olevan kansion avulla.

Mertalan tekemässä opinnäytetyössä tulee esille, että työntekijät ovat työtä tehdessään kokeneet, että per- hekuntoutuksen esittelykansiolle on tarvetta, joka tukee omalta osaltaan asiakasprosessia ja asiakaslähtöi- syyttä. Perhekuntoutus tutuksi- esittelykansioon Mertala on koonnut asiakas- ja työntekijähaastatteluiden pohjalta tietopakettin, josta asiakkaat saavat tietoa sekä lastensuojelulaitos Eemelin eri yksiköistä että per- hekuntoutuksesta. Lisäksi kansiossa esitellään paikkakuntaa ja sen tarjoamia palveluita. Samalla tavalla lähdin työstämään omaa opinnäytetyötäni, tekemällä ensin työntekijöille lomakehaastattelun, jonka jälkeen työni eteni asiakkaille tehtävän lomakehaastattelun muodossa. Mertalan tekemän opinnäytetyön valmistu- miseen mennessä oli huomattu kansion tukevan perhekuntoutusprosessia ja kansioista saatu palaute oli ollut positiivista. Toivon, että opinnäytetyöni tuotoksesta, Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen esitte- lykansioista, on asiakkaille samanlainen hyöty kuin Mertalan tekemästä tuotoksesta. Tähän mennessä saa- dun palautteen perusteella Jokikallion esittelykansioista saatu tieto on kiinnostanut asiakkaita ja on hyödyt- tänyt etenkin kauempaa tulevia perheitä.

3 JOKILAAKSON PERHEKODIT

Jokilaakson perhekodit on yksi 64 palveluyksiköstä, jotka kuuluvat Arjessa Yhtiöihin. Arjessa Yhtiöllä on valtakunnallisesti toimivia yksiköitä, jotka tarjoavat lastensuojelu- ja hyvinvointipalveluita sekä palveluita maahanmuuttajille. (Arjessa yhtiöt 2016.) Jokilaakson perhekoteihin kuuluu kolme eri yksikköä, lastensuojeluyksikkö Pinola ja itsenäistymisyksikkö Kotikallio Ylivieskassa sekä Palvelukeskus Jokikallio Nivalassa. Jokilaakson perhekoteihin kuuluvat yksiköt tuottavat sijaishuollon ja jälkihuollon palveluita. Sijais- huollon palvelulla tarkoitetaan lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella silloin, kun lapsi on huostaanotettu, kiireellisesti sijoitettu tai lastensuojelulain § 83:ssä kerrotun väliaikais määräyksen mukaan sijoitettu (Lastensuojelulaki 417/2007). Pitkään sijaishuollossa olleella lapsella on oikeus jälki- huoltoon, jonka tarkoituksena on tukea lasta ja nuorta riittävien valmiuksien saamisessa omaa elämää var- ten (Lastensuojelun mukainen jälkihuolto PPKY Kalliossa 2016). Lisäksi Palvelukeskus Jokikallio tarjoaa perhekuntoutuspalveluita ja avopalveluita, joita voivat olla esimerkiksi valvottuja tapaamisia ja tukihenki- lötoimintaa.

Jokilaaksojen perhekodit haluavat panostaa kokonaisvaltaiseen kuntoutumisprosessiin, jossa huomioidaan jokainen lapsi ja nuori yksilönä. Heitä ohjataan ja kannustetaan terveelliseen ja päihteettömään elämänta- paan. Vapaa-ajalla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus ylläpitää fyysistä hyvinvointia omilla harrastuksilla tai ohjaajan kanssa yhdessä tehtävillä erilaisilla liikuntamuodoilla. Myös yksikössä järjestetään yhteistä toimintaa, joka edistää nuorten sosiaalista kanssakäymistä. Koulua lapset ja nuoret käyvät paikkakunnan kouluissa tai kotikoulussa, joilla turvataan lapsen oppivelvollisuuden toteutuminen. Kaikki työntekijät kas- vattavat ja tukevat yksiköissä olevia lapsia ja nuoria. Lisäksi jokaisella lapsella ja nuorella on omaohjaaja, joka tekee tiivistä yhteistyötä lapsen ja lähiverkoston kanssa. (Jokilaakson perhekodit 2016.)

3.1 Palvelukeskus Jokikallio

Palvelukeskus Jokikallio tarjoaa sijaishuoltopalveluita pääasiassa 12-18 vuotiaille lapsille ja nuorille. Pal- velukeskus Jokikallion perhekodissa on kaksi eri osastoa. Jokikallio 1:llä on mahdollisuus sijoittaa vakitui- sesti seitsemän ja väliaikaisesti kahdeksan lasta ja nuorta. Lisäksi osastolla käy lapsia ja nuoria viettämässä tukiviikonloppuja. Tukiviikonloppujen tarkoituksena on auttaa perheitä jaksamaan ja selviämään arjesta. Jokikallio 2 on jaettu kolme paikkaiseksi vastaanottoyksiköksi ja neljä paikkaiseksi erityisyksiköksi. Osas-

ton toiminnan lähtökohtana on erityistä tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren vahingollisen elämäntavan katkaiseminen ja tilanteen vakiinnuttaminen. Tällä osastolla olevien lasten ja nuorten ongelmina voivat olla esimerkiksi aggressiivinen käyttäytyminen, vakava päihdeongelma, rikolliskierre tai muu omaa terveyttä vakavasti uhkaava haitta tai toiminta. Jokikallion perhekodin pihapiirissä sijaitsee kaksi itsenäistymisasuntoa, joissa nuoret opettelevat itsenäistä elämää työntekijöiden tuella. Itsenäistymisasuntoon päästäkseen nuoren on osoitettava vastuuntuntoa ja luotettavuutta sekä kykyä ja halua huolehtia omista asioistaan. Jokikalliossa toimii lisäksi pienryhmä, jossa koulua käyvät sellaiset lapset ja nuoret, joilla ei ole vielä valmiuksia käydä koulua muiden parissa. Pienryhmällä on oma opettaja, joka opettaa yksikön nuoria pienissä ryhmissä tai yksitellen. Tämä palvelu toimii Nivalan kaupungin sivistystoimen alaisuudessa. (Palvelukeskus Jokikallio 2016.)

3.2 Perhekuntoutus Palvelukeskus Jokikalliossa

Lyhyesti perhekuntoutuksen ideana on koko perheen kuntouttava toiminta, jota toteutetaan suunnitellusti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuntoutuksen tärkeimmät tavoitteet ovat lasten kasvun ja kehityksen turvaaminen, vanhemmuuden tukeminen ja koko perheen voimavarojen vahvistaminen. Perhekuntoutukseen liittyvistä asioista kerrotaan tarkemmin kappaleessa kolme. (Perhekuntoutus 2016.) Jokilaaksojen perhekodit tuottavat perhekuntoutuksen palveluita Palvelukeskus Jokikallion yhteydessä. Perhekuntoutusta voidaan tehdä joko kotiin tehtävänä tai perhekuntoutusasunnossa. Perhekuntoutusasuntoja on kaksi ja ne sijaitsevat Jokikallion perhekodin kanssa samassa pihapiirissä. (Perhekuntoutuspalvelut 2016.)

Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksessa työskentelevät lähiesimies, vastuunohjaaja ja perheohjaaja. Perheterapeutin palvelut ovat käytössä kaksi kertaa viikossa. Lähiesimiehen toimenkuvaan kuuluvat markkinointi, Ylivieskassa sijaitsevan itsenäistymisyksikkö Kotikallion asioiden hoitaminen sekä työskentely perheiden kanssa. Perheohjaat työskentelevät antaen tukea koko perheelle. Vanhemmille mahdollistetaan omaa aikaa voimavarojen kartuttamiseksi. Vanhempien on mahdollista käydä harrastuksissa tai vaikkapa levätä sillä välin, kun ohjaaja viettää aikaa lasten kanssa. Lapsille järjestetään erilaista virikkeellistä toimintaa, puistoissa ulkoilua ja mahdollisiin lähialueen tapahtumiin osallistumista. Viikkosuunnitelman tekeminen perheelle auttaa perhettä opettelemaan päivärytmin hallintaa. Suunnitelmassa huomioidaan sekä vanhempien että lasten tarpeet. Ohjaajat ovat tarvittaessa tukena kauppa-asioiden hoitamisessa, ruuan laitossa, siivouksen opettelussa ja lasten hoidossa. Perheohjaajat ovat töissä seitsemänä päivänä viikossa perheiden tilanteen ja tarpeen mukaan. Mahdollisen hätätilanteen sattuessa ja yöaikaan Jokikallion perhekodin

ohjaaja on tavoitettavissa. Perheterapeutti johdattaa työllään kuntoutuksen etenemistä. Hän voi pitää perheelle pari- ja yksilöterapiaa, jolloin perheenjäsenet saavat keskustella vaikeista, mieltä painavista asioista. Pariterapiassa vanhempien on mahdollista käydä läpi suhteen vahvuuksia ja vaikeuksia, kun taas yksilöterapiassa vanhempi tai lapsi voivat keskustella luottamuksellisesti heitä koskevista asioista.

3.2.1 Työskentelymalli Jokikallion perhekuntoutuksessa

Vastuuohjaaja Kirsi Sarja kertoi Jokikallion perhekuntoutuksen työskentelymallista sekä perheohjaajien että perheterapeutin näkökulmasta. Palvelukeskus Jokikallion tavoitteena on tarjota perheille tiivistä tukea haastavassa elämäntilanteessa. Perhekuntoutusjakson aikana toimintaa ohjaa suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus perheen tilanteen parantamiseksi. Perheohjaajat ovat päivittäin tiiviisti tekemisissä perheen kanssa, joten heidän työnsä merkitys on avainasemassa perheen kuntoutuksen sujuvuuden kannalta. Perheohjaajien ja asiakkaan välisen luottamuksen syntyminen on yksi kuntoutusta edesauttavista asioista. Perheohjaajan tulee työssään havainnoida perheen toimintaa ja käyttää erilaisia menetelmiä, jotka tukevat perheen kuntoutusta. Perheohjaajan työ on neuvontaa, ohjausta ja keskustelua perheenjäsenien kanssa sekä arjen askareissa auttamista. Perhetyöntekijöiden tulee kohdata perheet luontevasti ja empaattisesti. Ohjaajien tulee työskennellä motivoituneella asenteella, koska he ovat mallina perheelle. Tärkeää työssä on luottamus perheen voimavarojen vahvistumiseen. Perheohjaajan on tiedostettava oma ammattitaito ja työn vaativat tilanteet, joissa välillä joutuu puuttumaan vaikeisiin asioihin. Oman persoonan hyödyntäminen tuo luontevuutta työn tekemiseen. (Sarja 2016.)

Palvelukeskus Jokikallion perheterapeutti pitää perhekuntoutuksessa olevien perheiden vanhemmille yksilö- ja parisuhdekeskusteluita kaksi kertaa viikossa. Keskusteluiden aiheina voivat olla esimerkiksi vanhemmuus, parisuhde, talous, käytännön asiat, alkoholin käyttö tai lapsuus sekä monet muut perhettä koskettavat asiat. Perheterapeutin johdolla pidetään verkostopalaveri, johon perheen vanhemmat kutsuvat oman lähiverkostonsa. Verkostopalaverin tarkoituksena on kartoittaa lähisukulaisten mahdollisuus ottaa tarvittaessa lapset sijoitukseen omaan kotiinsa, jos perheen tilanne on sellainen etteivät lapset voi asua vanhempiensa luona. Kerran viikossa perheterapeutti, perheohjaajat ja perhe pitävät yhteisen palaverin, jossa käydään yhdessä läpi kuluneen viikon tapahtumia. Palaverissa kartoitetaan perheen tilannetta ja tavoitteita,

perheohjaajien tehtäviä ja yhteistä linjaa asioiden sujuvuuden takaamiseksi. Lisäksi perheterapeutti osallistuu perhettä koskeviin palavereihin ja tekee perhekuntoutusjakson jälkeen yhteenvedon terapiatyöskentelystä perheen kanssa. (Sarja 2016.)

3.2.2 Perhekuntoutusjakson aloittaminen

Vastuuohjaaja Sarja avasi perhekuntoutusprosessin etenemisen kuntoutuksen aloittamisesta väliarvointiin ja kuntoutuksen lopettamiseen. Lisäksi tietoa tuli perhearvointiin liittyvästä prosessista. Tärkeä tieto on, että perhekuntoutus on perheille vapaaehtoista. Perheisiin on yleensä tehty ensin perhetyötä, joka ei enää ole riittävä tukimuoto. Perheiden tilanne ei etene toivotulla tavalla tai tilanne kriisiytyy, jolloin sosiaalityöntekijä ehdottaa perheelle perhekuntoutusjaksoa. Perhekuntoutusjakson tarkoituksena on saada purettua perheiden ongelmia ja vahvistaa vanhemmuutta. Perhekuntoutuksen avulla pyritään ehkäisemään lasten huostaanottoa. Joissain tilanteissa perhekuntoutus on myös huostaanoton purkuprosessin tukena. Lyhyin jakso perhekuntoutuksessa on yleensä kolme kuukautta. Kuntoutuksen ollessa vapaaehtoista, perhe voi lopettaa sen heti halutessaan. Perhekuntoutus voi alkaa hyvinkin lyhyellä varoitusajalla. Sosiaalityöntekijä on yhteydessä Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen lähiesimieheen ja kiireellisessä tapauksessa kuntoutus voi alkaa seuraavana päivänä. Perheiden tilanne huomioiden heidät voidaan hakea Jokikallion perhekuntoutuksen toimesta tai he voivat saapua perhekuntoutukseen omalla autolla. Ensimmäisenä päivänä perhe kotiutuu perhekuntoutusasuntoon ja perheohjaaja opastaa heitä asunnon sääntöihin. Aloituspalaveri pidetään mahdollisimman pian perheen saapumisen jälkeen, kuitenkin viimeistään viikon kuluttua perhekuntoutusjakson aloittamisen jälkeen. Aloituspalaverissa käydään läpi perheen tausta, millaista työtä perheen kanssa on aikaisemmin tehty, miksi perhe on perhekuntoutuksessa, perheen tavoitteet ja kuntoutusjakson pituus. (Sarja 2016.)

3.2.3 Väliarviointi

Perhekuntoutusjakson aikana perhekuntoutuksen työntekijät ovat tiiviissä yhteydessä perheen sosiaalityöntekijöihin. Kuukauden päästä kuntoutusjakson aloittamisesta pidetään palaveri väliarviointia varten. Pala-

veriin osallistuu kuntoutuksessa oleva perhe, heidän sosiaalityöntekijät, Jokikallion perhekuntoutuksen lähesimies ja perheohjaaja, perheterapeutti sekä tarvittaessa perheen kotipaikkakunnan perhetyöntekijä, A-klinikan päihdetyöntekijä ja mielenterveyspuolen työntekijä. Väliarviointia varten perheohjaajat kirjoittavat yhteenvedon perheen kuntoutuksen etenemisestä. Palaverissa käydään läpi asetettuja tavoitteita ja sitä ovatko tavoitteet täyttyneet. Jos edelliset tavoitteet ovat täyttyneet, sovitaan palaverissa uusia tavoitteita kuntoutuksen etenemistä ajatellen. Ellei tavoitteet ole täyttyneet, jatketaan niiden työstämistä. Palaverissa kartoitetaan perheen motivoitumista kuntoutukseen. Perhe voi halutessaan päättää, että on halukas lopettamaan kuntoutusjakson, vaikka tavoitteisiin ei olisi päästyäkään. Silloin sosiaalityöntekijät tekevät päätöksen kuntoutusjakson lopettamisen seurauksista. Tässä tapauksessa lasten huostaanotto voi olla mahdollista. Perheen jatkaessa kuntoutusta, seuraava väliarviointi tehdään taas kuukauden kuluttua edellisestä palaverista. (Sarja 2016.)

3.2.4 Perhekuntoutusjakson päätyminen

Perhekuntoutusjakso päättyy sosiaalityöntekijöiden päätöksellä, kun perheen tavoitteet ovat täyttyneet. Kuntoutuksen aikana saavutettuja tavoitteita ja omaksuttuja malleja tuetaan jatkamalla perheen kotiin tehtävää perhetyötä. Kotiutumisen jälkeen perhetyö on tiiviimpää, mutta tavoitteena on sen vähentäminen pikku hiljaa. Perheen tilanteen parantuessa on mahdollista, että lastensuojelun asiakkuus päättyy kokonaan eikä perhe tarvitse minkäänlaisia tukimuotoja. Joissakin tapauksissa lastensuojelun asiakkuus voi alkaa uudestaan, jos perheen tilanne huononee. Kaikkien perheiden tilanne ei muutu perhekuntoutuksesta huolimatta. Tällaisessa tapauksessa sosiaalityöntekijät tekevät päätöksen perheen tilanteesta, jolloin on mahdollista lapsen sijoittaminen sijaishuoltoon. (Sarja 2016.)

3.2.5 Perhearviointi

Perhearviointi on mahdollista tehdä perheen kotiin tai perhearviointijaksolla perhekuntoutusasunnossa. Perhearvioinnin tarkoituksena on arvioida perheen toimintakykyä, vahvuuksia, vaikeuksia, perhettä kokonaisuutena, vanhemmuutta ja perheen arkea. Arvioinnissa seurataan aikataulutusten onnistumista, vanhem-

pien vastaamista lasten tarpeisiin tai vanhempien omien tarpeiden menemistä lasten tarpeiden edelle, kommunikaatiota ja tunne-elämään liittyviä asioita. Perhearviointijakson kesto on n. yksi kuukausi. Perhearviointia tehtäessä perheterapeutti on suuremmassa roolissa kuin perheohjaaja, mutta muuten työ on samantyylistä kuin perhekuntoutusjaksolla. Kotiin tehtävä perhearviointi alkaa aloituspalaverilla. Perhettä tavaan 5-8 kertaa, jonka jälkeen pidetään lopetuspalaveri. Palaverissa sovitaan mahdollisen perhekuntoutusjakson aloittamisesta tai kotiin tehtävän perhetyön jatkumisesta sekä mahdollisista muista tukimuodoista. Perhearviointia kotiin tekevät perheterapeutti ja perheohjaaja, jotka työskentelevät parityönä. (Sarja 2016.)

4 PERHEKUNTOUTUS JA SITÄ OHJAAVAT LAIT

Perhekuntoutus on osa lastensuojelutyötä, mutta lainsäädännössä sitä ei kuitenkaan ole määritelty tarkasti. Perhekuntoutus voi olla ehkäisevää lastensuojelutyötä tai osa avohuollon työskentelyä, jolloin vielä pyritään työskentelemään huostaanoton välttämiseksi ja varmistamaan perheen vaihtoehtoiset mahdollisuudet. Perhekuntoutus voi toisaalta olla myös tukena huostaanoton valmistelulle, auttaen vanhempia jaksamaan ja turvaamaan sijoitusprosessia. Perhekuntoutuksen tarpeeseen voivat vaikuttaa kasvatusongelmat, vanhemmuuteen liittyvät seikat sekä vanhemman mielenterveys- tai päihdeongelmat. Lastensuojelullinen kuntoutus voi olla kotiin tehtävää tai laitospäristössä järjestettävää ympärivuorokautista tukea, jolloin se on yleensä pitkä yhtenäinen jakso. Perhekuntoutuksen toteuttamiseen ei vaikuta paikka, vaan sitä voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Aikaisemmassa mainittujen kotiin tehtävän ja laitospäristössä järjestettävän kuntoutuksen lisäksi mahdollisuus on myös ryhmämuotoiseen perhekuntoutukseen, jolloin huomioidaan yksilön lisäksi ryhmän tavoitteet. (Heino 2008, 32.) Perhekuntoutuksen tarkoituksena ei ole poistaa perheen sisällä olevaa yksittäistä ongelmaa, vaan sen tavoitteena ovat suuret muutokset, jotka vaikuttavat perheen elämänlaatuun ja arjen toimivuuteen. Perhekuntoutuksen peruseriaatteena on perhekeskeisyys. Kuntoutusta järjestettäessä huomioidaan jokainen perheenjäsen, vaikka kaikki eivät siihen konkreettisesti osallisikaan. Lapsen oirehtiminen tai vaikeus jossain asiassa eivät poista sitä seikkaa, että tavoitteena on auttaa koko perhettä sen sijaan, että keskityttäisiin pelkästään lapsen vaikeuksiin. (Törrönen & Pärnä 2010, 238-240.)

4.1 Perhekuntoutuksen toteutus

Perhekuntoutusta järjestävät sekä kunnat että yksityiset palveluntuottajat. Myös suuret järjestöt, esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja Nuorten kuntoutussäätiö ja Ensi- ja turvakotien liitto järjestävät perhekuntoutusta. Lähettämispäätöksen perhekuntoutukseen tekee lastensuojelun sosiaalityö, jossa päätöksestä vastaa lapsen sosiaalityöntekijä ja hänen lisäkseen johtava sosiaalityöntekijä. Ennen lopullista päätöstä sosiaalityöntekijät kuulevat perhettä. Huoli lapsen hyvinvoinnin vaarantumisesta otetaan huomioon, kun tehdään päätöstä siitä voiko perhe hyötyä perhekuntoutusjaksosta. Sosiaalityöntekijöiden tehtävänä on myös tehdä päätös siitä, milloin perhekuntoutusjakso olisi hyvä toteuttaa ja millä tavalla perheen kanssa työskennellään. Perhettä koskevissa neuvotteluissa, joissa käydään läpi perheen tavoitteita ja tarpeita, ovat

mukana perhe, sosiaalityöntekijät sekä perhekuntoutusta järjestävä taho. Yhdessä miettien ja perhettä kuunnellen päätetään, millä keinoin perheen tilannetta lähdetään kuntouttamaan. Heino (2008, 32) korostaa tekstissään, että perhekuntoutusta toteuttaessa on huomioitava kokonaisuus ja suunnitelmallisuus. Lähtökohdiana on, että perhekuntoutuksen alkaessa kuntoutuksen tarvetta ei enää tulisi arvioida, vaan painopiste keskittyy täysin kuntoutuksen toteuttamiseen. Kuntoutuksessa keskitytään lapsen ongelmien vähentämiseen ja perheen toimivuuden ja voimavarojen lisäämiseen. On myös tilanteita, joissa ongelmat ovat vanhemmalla ja ne vaikuttavat perheen arjessa pärjäämiseen. Lapsen hyvinvointi voi vaarantua, jos vanhempi kamppailee mielenterveys- tai päihdeongelmien parissa eikä resursseja lapsesta huolehtimiseen ole. Tällaisissa tilanteissa perhekuntoutuksen tavoitteena on vanhemmuuden vahvistaminen sekä käytännön arjen tukeminen. (Törrönen & Pärnä 2010, 240-241.)

4.2 Perheenjäsenten huomioiminen

Perhe koostuu monista eri-ikäisistä ihmisistä, joten kuntoutusta suunniteltaessa on otettava huomioon monia eri seikkoja. Tärkeintä kuitenkin on varmistaa lapsen oikeuksien toteutuminen vahvistamalla samalla vanhempien vastuuta arjen toimivuudesta. Perhekuntoutukseen tulevien perheiden arkielämässä on jo pitkään ollut vaikeuksia ja kuntoutusta suunniteltaessa on tärkeä miettiä, mistä perhe oikeasti hyötyy ja millä keinoin varmistetaan lapsen hyvinvoinnin turvaaminen. Perheen koostuessa useista ihmisistä on huomioitava, että perheessä on monia eri ajatuksia, toiveita ja toimintatapoja. Joidenkin perheenjäsenten ajatukset ja toiveet tulevat helpommin esille, kun taas toisten ajatukset ja mielipiteet voivat jäädä kokonaan huomiotta. (Törrönen & Pärnä 2010, 242.) Tärkeää on kaikkien perheenjäsenten kuunteleminen. Työntekijän vastuulla on varmistaa, että jokainen perheenjäsen saa tuoda omia mielipiteitään ilmi ja jokaisella perheenjäsenellä on velvollisuus kuunnella toisten perheenjäsenten sanomisia. (Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Virolainen 2012, 32.)

4.3 Perheen tavoitteet

Perheen aikaisemmat elämäntapahtumat ja kokemukset ovat perheen omaa tarinaa, historiaa. Kaikki aikaisemmin tapahtunut merkitsee jotain perheen nykyiselle tilanteelle. Perheessä voi olla monia erimielisyyksiä, joihin vaikuttaa esimerkiksi se, että joitakin asioita on ymmärretty väärin. Tämä johtaa perheenjäsenten erilleen ajautumiseen. (Johansson & Berg 2011, 56.) Perhekuntoutuksen avaintekijänä on perheen valmius toimia yhdessä ja halukkuus käsitellä vaikeita asioita. Parhaiten kuntoutuksesta hyötyvät perheet, joilla on jo muodostumassa käsitys perhettä koskevista ongelmista. Tällaisessa tapauksessa kuntoutus tukee ja vahvistaa perheiden omaa ajatusta. Perhekuntoutuksessa perheille asetetaan tavoitteita joihin pyritään. Joskus perheiden voi olla vaikea ymmärtää näitä tavoitteita tai perheenjäsenten väliset tavoitteet voivat erota toisistaan. Lasten osuutta tulisi vahvistaa ja heidän käsitystään kuntoutuksesta tulisi parantaa tuomalla esille kuntoutuksen tarkoitusta. On tärkeää kuulla perhettä, ottaa huomioon heidän näkemyksiään, toiveitaan ja tavoitteitaan. Aina perheiden tavoitteet eivät ole riittäviä lähettävän tahon tavoitteisiin verrattuna. Mahdolliset ristiriidat on hyvä ratkaista keskustelemalla niistä avoimesti. (Törrönen & Pärnä 2010, 243-244.)

4.4 Onnistumisen lähtökohdat

Perhekuntoutuksen taustalla toimii ajatus siitä, että kuntoutuksella pyritään muutoksiin, joiden avulla lasten hyvinvointi sekä turvallisuus paranevat ja ne asiat vähenisivät tai poistuisivat kokonaan, jotka vaikuttavat heikentävästi vanhemmuuteen. Lähtökohdana hyvälle perhekuntoutukselle on perheelle annettava tieto siitä miksi he ovat kuntoutuksessa. Asiakkaiden oikeutta tietoon omista asioistaan tukee uusi lastensuojelulaki. Lastensuojelulain 20 § varmistaa kuitenkin, ettei lapselle tule antaa sellaista tietoa, mikä voisi olla hänen kehitystä vaarantavaa tai siitä voisi olla haittaa lapsen edulle (Lastensuojelulaki 417/2007). Kuntoutuksen tavoitteita laadittaessa on hyvä muistaa, että kuntoutuksessa saavutettujen tavoitteiden siirtäminen onnistuisi myös kodin arkeen. Tämä ei aina ole helppoa, koska perhekuntoutuksessa tilanne voi olla niin paljon erilaisempi kuin kotona. Tärkeä siis olisi huomioida juurikin niitä kodin ongelmia kuntoutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Perhekuntoutuksen keskeisenä tekijänä on lapsi. Lapsen mielipiteiden kuuntelu ja työskentely lapsen kanssa korostuvat uudessa lastensuojelulaissakin. Lapsi olisi siis hyvä ottaa joihinkin keskusteluihin mukaan sen sijaan, että keskityttäisiin käymään perheen ongelmia läpi vain aikuisten kesken. Vanhempiin kohdistuviin asioihin, parisuhteeseen, päihteisiin ja jaksamiseen liittyvissä keskusteluissa lapsen ei olisi tarpeen olla mukana. Lapsen kuitenkin tulisi saada tietoa siitä, miksi perhe on kuntoutuksessa

ja miten heidän ongelmiansa kanssa tehdään työtä. Pelkkä lapsen mukana olo ei ole perhekuntouksessa riittävää, vaan on tärkeää, että lapsi osallistuu kuntoutukseen lapsen ikätasoisesti. Toiminnassa huomioidaan leikkimielisyys ja tekemisen kautta oppiminen. Näitä hyödynnetään tavoitteellisessa työssä lapsen ja perheen parissa. (Törrönen & Pärnä 2010, 244-248.)

Perhekuntoutuksen onnistuminen edellyttää huolien avointa esille tuomista, kaikkien osapuolten kuulemista ja niistäkin asioista puhumista, joiden esiin nostaminen voi satuttaa. Vahvat tunteet ja mielialojen vaihtelut tulevat väistämättä eteen asioita käsiteltäessä. Järvinen ym. toteavat lastensuojelutoimenpiteiden tuovan useasti vanhemmille syyllisyyden ja häpeän tunteita. Kokemuksia epäonnistumisesta on tärkeä käsitellä, ettei vanhempien aika mene näiden tunteiden peittelyyn. Avoin vuorovaikutus edesauttaa perheen tilannetta. (Järvinen ym. 2012, 154.) Vaikeiden tunteiden lisäksi mukaan voi tulla onnea ja innostusta asioiden järjestymiseen liittyen. Perhekuntoutus on ammattilaisen näkökulmasta vaativaa ja päämäärien mielessä pitäminen on tärkeää. Haastavaa voi olla hyvän vuorovaikutussuhteen luominen perheisiin, joka on avainasemassa luottamuksen syntymiselle. Asiakkaille voi olla vaikeaa ongelmien hyväksyminen ja vaikeiden tunteiden kohtaaminen. Aina perhekuntoutuksessa eivät kaikki tavoitteet välttämättä toteudu, mutta pienemmilläkin muutoksilla saatetaan pystyä takaamaan perheen yhdessä olemisen onnistuminen. (Törrönen & Pärnä 2010, 248-249.)

4.4.1 Perhetyö

Perhetyön voidaan ajatella olevan kaikkea perheiden parissa tehtävää työtä. Monesti ennen perhekuntoutukseen päätymistä perheiden kotiin on tehty perhetyötä yrittäen tällä tavalla tukea perheiden jaksamista ja pärjäämistä arjessa. Myös perhekuntoutusjakson päätyttyä on kotiin tehtävä perhetyö mahdollista. Tällä tavalla varmistetaan kuntoutusjakson aikana saavutettujen päämäärien ylläpitäminen kodin erilaisissa olosuhteissa verrattuna kuntoutusjakson aikana olleeseen laitospäristöön.

Perhetyö on lastensuojelulain mukaan yksi avohuollon tukitoimenpide. Perhetyön ajatuksena on varhainen tuki ja ennaltaehkäisy, joiden on toivottu vähentävän huostaanottoja. Keskeinen asia perhetyössä on tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen tarjoaminen ennen kuin ongelmat kasaantuvat ja muuttuvat pysyviksi. Per-

hetyö suunnitellaan sen mukaan missä sitä tehdään, millainen tilanne on ja mihin perhetyöllä pyritään. Tärkein tehtävä on kuitenkin tukea perhettä muutoksessa, huomioiden perheen tarpeet ja toimien joustavasti niiden mukaan. (Järvinen ym. 2012, 12-15.)

Monet eri tahot toteuttavat perhetyötä, esimerkiksi päivähoito, neuvola, seurakunta ja laitoksessa toteutettava perhekuntoutus. Perhetyössä on monia eri tapoja työskennellä perheiden kanssa. Työtä voidaan tehdä keskustelemalla, järjestämällä kerhotoimintaa, tekemällä työtä kotiin tai perhekuntoutuksen avulla. Joissakin tapauksissa perhetyötä tehdään vain jonkun perheenjäsenen kanssa, mutta tällä työ varmistetaan samalla koko perheen hyvinvointia. Lasten käyttäytyminen ja toiminta saattaa joissakin tilanteissa kuvata perheen hyvinvointia, mutta aina sekään ei kerro koko totuutta. Lapsen käyttäytyminen saattaa johtua erityistarpeista tai sairaudesta, mitkä eivät johdu vanhempien välinpitämättömyydestä tai asioiden hoitamatta jättämisestä. (Vilén, Seppänen, Tapio & Toivanen 2010, 25-27.)

4.4.2 Vuorovaikutus ja dialogisuus

Kohtaamiset perheiden kanssa ovat aina erilaisia, koska perheet eivät koskaan ole samanlaisia, tilanteet muuttuvat eri tavalla ja työntekijät ovat erilaisia. Erilaisten tilanteiden ja tapausten vuoksi on huomioitava, että myös vuorovaikutukseen liittyvien asioiden täytyy elää tilanteiden mukaan. Vuorovaikutus ei ole pelkkää henkilöiden välistä keskustelua, vaan puheen lisäksi vuorovaikutukseen vaikuttavat eleet, ilmeet ja erilaiset kehon asennot. Työntekijän herkkyys havainnoida perheen jäsenten moninaista vuorovaikutusta on apuna muodostettaessa toimivaa yhteistyösuhdetta. Työntekijä tekee työtä keskustelemalla, haastatteleamalla ja olemalla mukana perheiden arjessa, jolloin pientenkin äänen sävyjen, ilmeiden ja eleiden huomiointi on todella tärkeää. Vuorovaikutuksessa olennaista on kuunnella aidosti perheen asioita sekä erilaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen. Tilanneherkkyyden kehittyminen auttaa työntekijää korjaamaan omaa toimintaansa ja tukemaan näin edellytyksiä toimivalle suhteelle perheen kanssa. Vuorovaikutuksessa on muistettava antaa tilaa toisen henkilön mielipiteille. (Rönkkö & Rytönen 2010, 166-167.)

Perhekuntoutuksessa työntekijän tehtävänä voi olla perheenjäsenten välisen vuorovaikutuksen tukeminen. Työntekijä on asiantuntemuksensa perusteella tietoinen niistä keinoista millä saadaan vuorovaikutuksen avulla tilanne etenemään suotuisasti haluttuun suuntaan. Vuorovaikutuksessa kuitenkin jokaisella osapuolella on oma osuutensa ja kaikki henkilöt ovat vuorovaikutuksen etenemiselle tärkeitä. Työntekijän on

omassa työssään osattava huomioida myös ne seikat, jotka saattavat estää vuorovaikutuksen etenemistä. Liiallinen kiirehtiminen voi olla yksi syy siihen. (Järvinen ym. 2012, 140-141.)

Dialogi tarkoittaa yhtä kuin toimiva keskusteluyhteys. Sen tarkoituksena on saavuttaa yhteinen ymmärrys henkilöiden välille. Vaikka dialogisuus olisikin toimivaa, on kuitenkin mahdotonta saavuttaa täydellistä yhteisymmärrystä. Peruseriaate dialogisuudessa on se, että henkilöillä on yhtäläinen oikeus olla aktiivisessa vastavuoroisessa suhteessa toisiinsa. Avoimuus ja kunnioitus toista henkilöä kohtaan ovat edellytykset toimivalle dialogille. Työntekijän on hyvä muistaa, että asiakkaalla on lupa olla erimieltä. Tämä usein vaatii hyvän perustan ja luottamuksen työntekijän ja asiakkaan välille. Turvallisen suhteen muodostuessa on asiakkaan helpompi tuoda esille vaikeitakin asioita. Aikuisen ja lapsen välisessä dialogissa tärkeää on kuunteleminen, tiedottaminen lapselle, että aikuinen on oikeasti kuunnellut tätä sekä lapsen että tämän ajatusten hyväksyminen ja kunnioittaminen. Työntekijän roolissa huomioitavaa on herkkyys kuuntelemiselle. Vaikka uskoisikin tietävänsä mistä asiakas puhuu, ei saa lopettaa kuuntelemista tai tuoda omia mielipiteitään liian herkästi ja nopeasti esille. On annettava asiakkaalle tilaa esittää asiat omin sanoin. Työntekijän tehtävänä on toistaa asiakkaan esiin nostamat asiat, jolloin asiakas tietää, että häntä on kuunneltu. (Järvinen ym. 2012, 143-144.)

4.4.3 Perhelähtöisyys, lapsilähtöisyys ja lastensuojelu

Perhelähtöisyyden huomioimisessa työntekijän on tärkeä muistaa, että jokainen perhe on erilainen ja ainutlaatuinen. On tärkeä tutustua perheiden arkeen ja jokaisen perheenjäsenen toimintatapoihin kuin myös heidän tapaansa ajatella asioita. Perheillä on omat arvonsa, elämäkokemuksensa ja käytössä olevat voimavaransa, jotka työntekijän tulee ottaa huomioon tehdessään työtään. Kaikkien perheenjäsenten huomioiminen on tärkeää, vaikka työtä tehtäisiinkin pääsääntöisesti vain joidenkin perheenjäsenten kanssa. Perhelähtöisyydessä painopiste on siinä, että huomioidaan perhe oman tilanteensa asiantuntijana. Kaikki perheenjäsent huomioidaan yksilöinä, mutta kiinnitetään huomiota myös heidän keskinäisiin suhteisiinsa. (Järvinen ym. 2012, 23-24.)

Perhelähtöisyydessä huomioidaan perhe oman tilanteensa aktiivisena toimijana, jonka tukena työntekijä on. Työntekijän tehtävänä on tuoda esille uusia näkökulmia arjen tilanteisiin ja auttaa perhettä tekemään ratkaisuja. Perhelähtöisessä toiminnassa eri osapuolten, perheenjäsenten ja työntekijän tiedot ja näkemykset otetaan huomioon tehtäessä päätöksiä. Työntekijän on kuitenkin huomioitava, että joissakin tilanteissa ja kriiseissä perheenjäsenten voimavarat eivät riitä päätöksien tekemiseen, jolloin työntekijän tehtävänä on tuoda esille tilanteen mahdollisuudet ja eri vaihtoehdot. (Järvinen ym. 2012, 24-25.)

Lapsilähtöisessä työskentelymallissa otetaan lapsen tilanne huomioon monipuolisesti. Keskeiset asiat lapsilähtöisyydessä ovat lapsen näkökulman tarkasteleminen ja ymmärtäminen sekä lapsen kanssa työskentely. Kaikessa lapseen liittyvässä päätöksenteossa on otettava huomioon lapsen etu, jota ohjaa kansainvälinen YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus. Lapsilähtöisyydessä on huomioitava se, että pelkkä lapsimyönteisyys ei riitä. Tärkeitä päätöksiä ja valintoja tehdessä olisi aina otettava huomioon lapsen mielipide. Kaikessa päätöksenteossa on myös huomioitava miten asia vaikuttaa lapseen ja hänen kehitykseensä. Työntekijän on osattava tunnistaa lapsen erityistarpeet ja kehityksen puutteet, jotta perhetyötä suunniteltaessa pystytään huomioimaan lapsen tilanne kokonaisvaltaisesti. Tärkeää olisi muistaa asettua lapsen asemaan ja miettiä miltä asia tuntuisi itsestä kyseisessä tilanteessa. Perheen tilanne vaikuttaa monin tavoin lapsen hyvinvointiin eikä lapsi yleensä voi hyvin ilman vanhempiaan. Toisten ihmisten läheisyys on olennainen osa pienen lapsen elämää, joka on riippuvainen aikuisen huolenpidosta. (Järvinen ym. 2012, 26-27.)

Lastensuojelun perusteena on aina lapsen etu. Vastuu lapsesta on ensisijaisesti vanhemmilla, mutta joskus vanhemmat eivät kykene huolehtimaan lapsestaan. Tällaisissa tapauksissa vanhemmilla on oikeus saada lastensuojelun apua pystyäkseen turvaamaan lapsen hyvinvointia. Lapsen edun määrittely ei aina ole helppoa, koska ihmisillä on erilaisia ajatuksia ja käsityksiä siitä mikä lapselle on hyväksi. Lasta ja hänen vanhempiaan kuullaan lasta koskevissa päätöksissä, mutta heidän mielipiteissään ei välttämättä toteudu lapsen etu, jolloin lastensuojelun työntekijä joutuu päättämään lapsen asioihin liittyen. Lapseen liittyvissä päätöksissä sosiaalityöntekijän on mietittävä onko juuri nämä päätökset ja ratkaisut lapsen parhaaksi. On kuitenkin tärkeä muistaa, että lastensuojelun viranomaista ohjaa lastensuojelulaki, johon päätösten tekeminen perustuu. Laki koskee jokaista Suomessa olevaa lasta. (Lastensuojelun perusta 2016.)

4.5 Perhekuntoutusta ohjaavat lait

Suomessa ei ole suoranaista lainsäädäntöä koskien perhetyötä ja –kuntoutusta. Sosiaalialaa koskevia lakeja ja asetuksia on useita, jotka ohjaavat perhetyön ja –kuntoutuksen ammattihenkilöiden työn toteuttamista. Uuden lastensuojelulain (417/2007) tultua voimaan vuonna 2007 on perhetyö mainittu siinä avohuollon tukitoimena, mikä tarkoittaa perhetyön saatavuuden virallistumista. Tämän myötä perhetyön eri muodot ovat kehittyneet ja lastensuojelun perhetyö on saanut vahvan paikan perhetyön piirissä. (Järvinen ym. 2012, 52.) Lastensuojelulain lisäksi muita perhetyötä ohjaavia lakeja ja sopimuksia ovat: sosiaalihuoltolaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta sekä YK:n Lapsen oikeuksien sopimus. Perhetyön ammattihenkilöstöä koskevia lakeja ovat: laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi ja laki sosiaalihuollon henkilöstön kelpoisuuksista. (Järvinen ym. 2012, 50.)

Moniammatillisen yhteistyön merkitys on tärkeä lapsen ja perheen kanssa tehtävässä lastensuojelussa. Pelkkä sosiaalityö ei ole riittävä takamaan kattavaa tukea. Moniammatillisia asiantuntijoita tarvitaan koko lastensuojeluprosessin ajan, esimerkiksi tehtäessä lastensuojelutarpeen arviointia, asiakassuunnitelmapalavereissa sekä niissä sovittujen palveluiden toteuttamisessa. (Mahkonen 2010, 32.) Keskeisten lastensuojelulaissa tulevien tavoitteiden tulee ohjata lasten kanssa tekevien työtä. Perhetyössäkin tärkeinä ajatuksina voidaan pitää ennen kaikkea lasten ja nuorten kasvuolosuhteiden parantamista, huoltajien tukemista kasvatustehtävässä ja lapsen huollon varmistamista sekä perhekeskeisyyden lisäämistä. Lapsen edun varmistaminen, johon kuuluu lapsen fyysisen ja psyykkisen koskemattomuuden turvaaminen ovat osa perhetyössä työskentelevien ammattihenkilöiden toimenkuvaa. (Mahkonen 2010, 67.)

YK:n lastenoikeuksien sopimuksen pääkohdat on tuotu esille uuden lastensuojelulain 1 §:ssä, jossa määritetään mitä lastensuojelulaki tarkoittaa. Lasten oikeuksien sopimus tulee esille monissa eri yhteyksissä, joten on välttämätöntä tietää mitä lapsen oikeuksien taustalla on sekä mitä lapsen oikeudet tarkoittavat ja merkitsevät yhteiskunnalle. (Mahkonen 2010, 81.) YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaan lapsia ovat alle 18-vuotiaat. Sopimus on kansainvälinen ihmisoikeussopimus, jonka ovat allekirjoittaneet kaikki muut maat paitsi Yhdysvallat. Sopimuksen allekirjoittaneiden valtioiden lain tulee vastata sekä noudattaa sopimuksessa olevia lapsen oikeuksia. Lapsen oikeuksien sopimuksen allekirjoittaneita valtiota valvoo YK:n lapsen oikeuksien komitea. Viiden vuoden välein sopimusvaltiot raportoivat lapsen oikeuksien ja hyvinvoinnin toteutumisesta komitealle. Komitean tehtävänä on antaa valtiolle suosituksia siitä miten se parhaiten edistäisi lapsen oikeuksia jatkossa. (Lastensuojelun perusta 2016; Lapsen oikeudet 2016.)

5 PROSESSIN KUVAUS

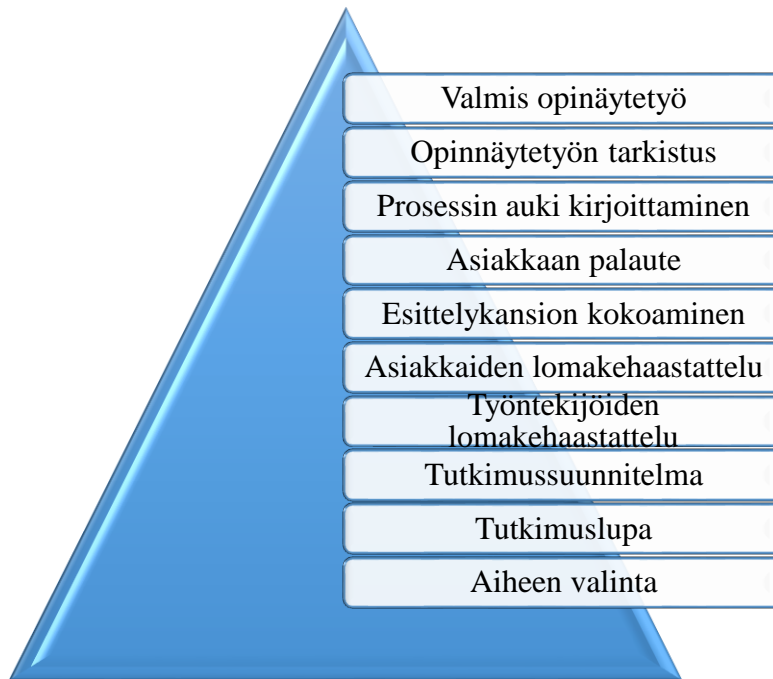
Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, jonka tavoitteena on kehittää toimeksiantajan tarjoamaa palvelua. Tekemäni opinnäytetyön toimeksiantajana on Palvelukeskus Jokikallion avopalveluiden perhekuntoutus. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on kaksi osaa. Toiminnallinen osuus eli produkti voi olla esimerkiksi jonkin tapahtuman toteuttaminen, näyttely tai perehdytyskansio yrityksen käyttöön. Oman opinnäytetyöni toiminnallinen osuus oli esittelykansion (LIITE 1) tuottaminen Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutusasuntoihin. Esittelykansion sisällöstä perheet voivat tarkistaa tärkeitä asioita liittyen kuntoutukseen ja paikkakuntaan. Toiminnallisen osuuden lisäksi tehdään opinnäyteraportti, johon kirjoitetaan aiheeseen liittyvää teoretietoa sekä toiminnallisen osuuden eteneminen. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2006.)

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena voi olla jonkin toiminnan järjestäminen tai käytännön työn tai toiminnan ohjeistaminen ja opastaminen. Valmistuttuaan opiskelijalla on mahdollisuus toimia alansa asiantuntijana. Opinnäytetyön toteutuksella opiskelija voi näyttää taitonsa liittyen kehittämiseen ja tutkimukseen. Lisäksi opinnäytetyön avulla opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa työnantajalle tietämystään omalla alallaan, joten opinnäytetyötä tehtäessä on tärkeä ottaa huomioon yhteys työelämään. (Vilkka & Airaksinen 2003, 10.)

5.1 Toimeksianto

Kesällä 2015 työskentelin Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksessa sijaisena. Olin aikaisemmin koulutehtävien yhteydessä löytänyt mielenkiintoisen toiminnallisen opinnäytetyön, joka oli tehty lastensuojelulaitokseen ja silloin ajattelin, että olisi mielenkiintoista tehdä samantyylinen opinnäytetyö. Perhekuntoutuksessa työskentelyni aikana asunnoissa oli toisilta paikkakunnilta olevia perheitä, joille Nivala ei ollut ennestään tuttu paikka. Esittelykansion tekeminen alkoi tuntua tärkeältä, koska perheillä olisi hyvä olla konkreettista tietoa paikkakunnasta ja sen tarjoamista palveluista sekä samassa kansiossa tietoa Jokikallion perhekuntoutukseen ja sen käytäntöihin liittyen. Asiasta keskusteltiin työntekijöiden kanssa ja pyysin lupaa

opinnäytetyön tekemiseen perhekuntoutuksen vastuuhjaajalta ja lähiesimieheltä. Alkusyksyn aikana sovimme esittelykansion tekemisestä ja luvan saamisesta opinnäytetyötäni varten. Olin jo valmiiksi etsinyt tietoa muista vastaavista opinnäytetöistä ja tärkeänä suunnan näyttäjänä omalle työlleni on ollut Eira Meratalan tekemä opinnäytetyö Perhekuntoutus tutuksi.

KUVIO 1. Prosessin kuvaus

5.2 Opinnäytetyön eteneminen

Opinnäytetyöni aiheen valinnan tein loppukesästä 2015. Olin työskennellyt kesän Jokikallion perhekuntoutuksessa ja kiinnostus sekä halua oppia uutta perhekuntoutuksesta kasvoi sen myötä. Opinnäytetyön tekemisen aloitin koulussa toteutuneella Tutkimuksellisuus sosiaali-alan työmenetelmissä – opintojaksolla. Alkuun hain tutkimuslupaa työelämäohjaajalta, jotta työni pääsisi alkamaan täydellä teholla. Päätin kerätä opinnäytetyöni varten tietoa lomakehaastattelun avulla. Lomakehaastattelussa käytetään strukturoitua haastattelulomaketta, jolloin jokaiselta haastateltavalta kysytään samat avoimet kysymykset samassa järjestyksessä. (Vilka & Airaksinen 2003, 63). Opintojakson aikana suunnittelin työntekijöitä varten haastattelulomakkeen (LIITE 2), joka käynnisti opinnäytetyöni. Haastattelulomake lähti täytettäväksi viidelle työntekijälle, joista neljä palautti lomakkeen. Saatuaani haastattelulomakkeet ja tutustuttuani niihin, esittelin tutkimussuunnitelmani opinnäytetyöseminaarissa. Opinnäytetyöni eteni haastattelulomakkeen muokkauksella,

jotta sain siitä asiakkaille sopivan lomakkeen (LIITE 3). Halusin esittää heille samoja kysymyksiä kuin työntekijöillekin, mutta kohdistaan kysymykset asiakkaiden näkökulmaan sopiviksi. Saamieni tietojen perusteella aloin työstämään esittelykansiota. Tässä vaiheessa tein yhteistyötä Jokikallion perhekuntoutuksen vastuuhjaaja Sarjan kanssa, jonka mielipiteitä pidän tärkeänä kansion kokoamisen kannalta. Hänellä on kokonaisvaltainen käsitys perhekuntoutuksen tilanteesta ja tarpeista, joten hän osasi kertoa mitkä asiat korostuvat asiakkaiden tiedonsaannin kannalta.

Vastuuhjaajalta saamieni tietojen ja lomakehaastatteluiden pohjalta pystyin kokoamaan esittelykansiota varten tarpeellista materiaalia. Aluksi päädyimme vastuuhjaajan kanssa siihen ratkaisuun, ettei esittelykansioon laiteta mitään perhekuntoutukseen liittyviä lomakkeita. Tässä pohdimme sitä, että lomakkeet ovat kuitenkin työntekijöiden ja asiakkaiden yhdessä täyttämiä eikä asiakas yksinään tarvitse niitä. Myöhemmin kuitenkin tulimme siihen tulokseen, että kansioon lisätään muutamia perhekuntoutukseen olennaisesti liittyviä lomakkeita, jotta asiakas voi rauhassa tutustua niihin. Esittelykansiota varten etsin tietoa Nivalan kaupungista, jotta saisin asiakkaille tietoa tärkeimmistä kaupungin tarjoamista palveluista. Tärkeimpinä asioina tässä nousi esille terveydenhoitoon, harrastuksiin, kuljetuksiin ja kauppoihin liittyvät tiedot. Kansion valmistumisen jälkeen suunnittelin vielä lyhyen palautelomakkeen asiakkaille (LIITE 4). Olemme sopineet vastuuhjaajan kanssa, että he pyytävät kuntoutuksessa olevia asiakkaita täyttämään sen, jotka sitten toimitetaan palautetta varten minulle.

Esittelykansion valmistumisen jälkeen opinnäytetyöni eteni prosessin kirjoittamisella. Opinnäytetyötäni varten tutustuin kirjallisuuteen sekä sain informaatiota Jokikallion perhekuntoutuksen vastuuhjaajalta. Ohjaavan opettajan ehdottamat muokkaukset ovat edesauttaneet prosessin etenemistä. Opinnäytetyön loppuprosessiin kuuluu opinnäytetyön muokkaaminen, tekstin vahvistaminen ja lähteiden sekä asetusten tarkistaminen, josta työ etenee valmiiseen opinnäytetyöhön.

5.3 Eettisyys opinnäytetyössä

Opinnäytetyöni toiminnallisessa osuudessa olen halunnut ottaa huomioon niin työntekijöiden kuin asiakkaidenkin mielipiteitä saadakseni tehtyä toimivan ja hyötyä antavan esittelykansion. Sosiaalialan tutkimuksessa huomioitavaa on, että eettisesti oikein tehty tutkimus hyödyttää ihmisiä (Pehkonen & Väänänen-Fomin 2011, 246). Lomakehaastatteluiden saatekirjeessä on kerrottu vastausten olevan luottamuksellisia ja vastauksia käytetään vain opinnäytetyöni tekemiseen. Saatekirjeessä on myös mainittu, että vastaajien henkilöllisyys ja tiedot eivät tule missään opinnäytetyön vaiheessa esille. Lomakehaastatteluiden palautuksessa

huomioitiin mahdollisuus palauttaa lomakkeet suljetussa kirjekuoressa, jolloin haluttiin varmistaa vastausten luottamuksellisuuden pysyminen. Lomakkeet ovat nimettömiä, jonka uskon vaikuttavan siihen, että jokainen vastauksen antaja on uskaltanut kirjoittaa rehellisen mielipiteensä kysyttäviin asioihin liittyen. Opinnäytetyössäni ei käsitellä henkilökohtaisia asioita, joka tuo opinnäytetyöhöni erilaisen luonteen kuin sen ollessa henkilön omia asioita käsittelevä. Kuitenkin on huomioitava jokaisen vastaajan kunnioittaminen, yksityisyys ja tietosuojat, jotka ovat opinnäytetyön kannalta merkittävässä eettisessä osassa. (Pehkonen & Väänänen-Fomin 2011, 239).

6 ESITTELYKANSIO

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi kesällä 2015 ja itse työn tekeminen syksyllä 2015. Lomakehaastatteluiden sekä vastuunohjaajan ja omien ajatusten mukaan toteutettu Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen esittelykansio valmistui keväällä 2016. Toimeksiantajan kanssa sovittiin heti aluksi, että opinnäytetyön tuotos tulee olemaan kansiomuodossa oleva tietopaketti. Näin esittelykansio on helposti asunnoissa asiakkaiden saatavilla. Sovimme lisäksi, että kaikki kansioon tuleva materiaali tallennetaan muistitikulle, joka tulee opinnäytetyön valmistumisen jälkeen perhekuntoutuksen työntekijöiden käyttöön. Tällöin heidän on helppo tehdä tarvittavia muutoksia tai lisäyksiä kansion sisältöön.

Kansion sisältöön on koottu vain kaikkein tärkeimmät tiedot, joten sisältö ei ole kovin laaja. Tämä määrä tietoa on kuitenkin ollut sellainen, joka on vastannut toimeksiantajan haluamaa palvelua. Lomakehaastatteluissa saatujen tietojen ja vastuunohjaajan kokemuksen perusteella esittelykansiossa oleva tieto on karsittu vain kaikkein olennaisimpaan. Näin kansion sisältö on koitettu pitää asiakkaita kiinnostavana. Liian laajasti tietoa sisältävä kansio voisi vähentää asiakkaiden halukkuutta tutkia sitä. On myös huomioitava se, että esimerkiksi Nivalan kaupungin tarjoamat palvelut löytyvät tarvittaessa helposti netin kautta, jolloin muuttuvat aukioloajat ja hinnastot on helppo tarkistaa sitä kautta. Kansioon on kuitenkin haluttu tuoda myös näitä tietoja esille.

Esittelykansiossa on kuvattu Jokilaakson perhekotien ja Palvelukeskus Jokikallion palveluita. Asiakkaita ajatellen on haluttu kuvata perhekuntoutuksen tarkoitusta sekä Jokikalliossa tapahtuvana että yleisesti ottaen. Monelle asiakkaalle perhekuntoutus voi ennestään olla tuntematon asia ja kansiossa on haluttu antaa lyhyt katsaus asiaan. Tärkeänä asiana kansiossa on perhekuntoutuksen ohjaajien nimet ja yhteystiedot sekä tieto siitä, että perhekuntoutuksen ohjaajien ollessa tavoittamattomissa voivat asiakkaat olla yhteydessä Jokikallion perhekodin ohjaajaan. Lomakehaastattelussa osa haastateltavista toi esille henkilökunnan kuvallisen esittelyn, mutta tätä vaihtoehtoa ei toteutettu ohjaajien vähäisen määrän vuoksi. Ajatuksena oli, että perhekuntoutuksen henkilökunta tulee joka tapauksessa todella äkkiä tutuksi.

Hätätilanteita varten kansioon on laitettu hätänumero ja perhekuntoutuksen osoite, joka voi yllättävässä vaaratilanteessa unohtua. Kansioista löytyy tietoa mihin pitää kokoontua, jos kiinteistöstä joudutaan poistumaan esimerkiksi tulipalon vuoksi. Samalta kansion välilehdeltä löytyy myös toimintaohjeita tulipalon ja ensiaputilanteen varalle. Nämä tiedot kuuluvat yleiseen turvallisuuteen, joten niiden kansiossa oleminen on

ensiarvoisen tärkeää. Lomakehaastattelussa olikin kysymys liittyen hätätilanteessa toimimiseen, jonka kaikki vastaajat olivat kokeneet tärkeäksi kansioon laitettavaksi asiaksi.

Käytännön asioihin liittyvät ohjeet olivat perheohjaajien mielestä tärkeitä mitkä ehdottomasti tulee laittaa kansioon. Vaikka perheohjaajat käyvät perheiden kanssa tulohetkellä sääntöjä ja toimintaan liittyviä asioita läpi, on kuitenkin hyvä, että nämä asiat ovat esittelykansiossa koko ajan tarkistettavissa. Käytännön asioissa on myös tarkennuksia kauppa-asioihin liittyen eli mitä perheiden ruokabudjettiin kuuluu. Tässä on joidenkin perheiden kohdalla ollut epäselvyyksiä, joten tämä asia oli tärkeä olla kirjallisena koko ajan tarkistettavissa. Tällä esittelykansion sivulla on asunnon sääntöjä ja vierailuihin liittyviä asioita sekä kellon aika milloin hiljaisuus alkaa. Näillä asioilla halutaan varmistaa perheen päivärytmin muodostuminen sekä toisen perhekuntoutusperheen rauha. Käytännön asioissa on tuotu esille vain kaikkein tärkeimpinä koetut asiat, jotka tulivat esille lomakehaastatteluissa.

Esittelykansiossa on tuotu esille Nivalan kaupungin tarjoamia palveluita. Lomakehaastatteluissa tuotiin esille liikunta- ja terveystietopalveluiden, kauppojen ja kulkuyhteyksien tietojen tärkeys, joita kansiossa tuotiinkin esille. Nivalan kaupungin järjestämissä palveluissa tuotiin esille myös joitakin mahdollisuuksia lasten kanssa toimimiseen. Tietojen yhteyteen on laitettu aukioloaikoja ja hintoja, koska nämä asiat ovat nousseet esille perheiden kanssa. Aukioloajat ja hinnat saattavat nopeastikin vaihdella, mutta kansiossa olevat tiedot ovat kuitenkin suuntaa antavia. Tarkempia tietoja on helppo tarkistaa netin kautta. Perheohjaajilla on esittelykansio muistitikulla, joten he voivat tarvittaessa päivittää ja lisätä esittelykansion tietoja. Kansion ilmettä on haluttu piristää valokuvilla, joita on otettu perhekuntoutusasunnoista ja Nivalan kaupungista. Esittelykansion loppuun on lisätty jälkikäteen perhekuntoutukseen liittyviä lomakkeita, jotka kuitenkin pääasiassa ovat perheen ja työntekijöiden yhdessä täytettäviä. Lomakkeet haluttiin kuitenkin lisätä kansioon, että perheet voivat tutustua niihin rauhassa ennen täyttämistä.

7 ARVIOINTI JA POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli esittelykansion tuottaminen Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen asuntoihin. Esittelykansion tarkoituksena on uusien asiakkaiden tukeminen uudessa tilanteessa ja kuntoutukseen sekä paikkakuntaan liittyvien tietojen saaminen nopeasti asunnossa olevasta kirjallisesta kansiosta. Tarvitsemani tiedon saaminen tapahtui lomakehaastattelulla, joka tehtiin syksyllä 2015 oleville perhekuntoutuksen työntekijöille sekä alkuvuonna 2016 kahdelle Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksessa aikaisemmin olleelle perheelle. Näiden tietojen pohjalta kasattiin esittelykansio perhekuntoutuksen asuntoihin.

Ammatillista kasvua tukee työelämästä lähtöisin oleva opinnäytetyö. Työelämään liittyvä opinnäytetyö edellyttää omien taitojen ja tietojen hyödyntämistä sekä vastuuntunto lisääntyy oman opinnäytetyön ollessa kyseessä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 17.) Tärkeä on tuottaa toimeksiantajalle heidän kaipaamansa tuotos sellaisena kuin he sen haluavat. Esittelykansion valmistumisen jälkeen mietin oliko kansio tarpeeksi kattava. Työelämäohjaaja oli tyytyväinen kansion sisältöön, joten koin onnistuneeni sen suhteen. Tarkkuus ja kriittisyys omaa kirjoittamista kohtaan ovat kehittyneet koko opinnäytetyön tekemisen ajan. Opinnäytetyön aihetta valitessa koen tärkeäksi asiaksi sen, että aiheeseen on jonkinlainen yhteys ja tietämys. Oma tietämys perhekuntoutuksesta ei ollut kovin laaja, mutta se on kiinnostanut minua. Opinnäytetyötä tehdessä tiedon määrä on kasvanut ja olen oppinut aiheeseen liittyen paljon uusia asioita.

Opinnäytetyön rajaus on mielestäni tärkeä asia ennen työn aloittamista. Omassa opinnäytetyössäni oli selkeä rajaus, koska halusin toteuttaa esittelykansion ensin, jonka jälkeen aloitin teoriaosuuden kirjoittamisen. Teoriaosuutta aloittaessa koin tärkeäksi kirjoittaa sisällysluettelon ensimmäiseksi, koska uskoin sen helpottavan omaa kirjoittamistani. Huomasin kuitenkin hyvin pian, että sisällysluettelo vaati jatkuvaa muokkausta kirjoittamani tekstin lähtiessä laajenemaan ja otsikoiden muuttuessa erilaiseksi. Oppilaitos on antanut opinnäytetyölle 15 opintopisteen rajauksen. On kuitenkin hyvin mahdollista opinnäytetyötä kirjoittaessa, että kiinnostus ja tiedon määrä laajentavat opinnäytetyötä yli tuon annetun opintopisteen (Vilkkä & Airaksinen 2003, 18). Oma opinnäytetyötä tehdessäni en ole laskenut käyttämäni aikaa, mutta tutkiessani kirjoja ja kirjoittaessani tekstiä aikaa kului kuin huomaamatta.

Hyvänä asiana koen sen, että minulla on jonkin verran kokemusta Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksessa työskentelystä. Uskon, että kokonaan ilman työkokemusta tämä opinnäytetyö olisi ollut paljon haastavampi toteuttaa. Opinnäytetyötä tehdessä oli kuitenkin tietynlainen käsitys perhekuntoutuksessa

työskentelystä ja siitä mitä siellä tapahtuu. Työsuhteeni aikana ehdin huomata mitä ongelmakohtia perheiden kanssa voi tulla eteen ja sitä kautta ajatuksia miten niitä asioita voitaisiin helpottaa esittelykansion avulla. Kuitenkin työn edetessä huomasin olevan asioita, joihin tarvitsin ehdottomasti Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen työntekijöiden apua saadakseni oikeaa ja tämän hetkistä tietoa.

Opinnäytetyön edetessä esittelykansiota on muokattu yhden kerran. Kansion valmistumisen aikaan siellä oli tärkeimmät tiedot Palvelukeskus Jokikalliosta, perhekuntoutuksesta, toimintaohjeista ja Nivalan kaupungista. Myöhemmin päädyttiin lisäämään kansioon perhekuntoutuksen asiakkaiden tulotietolomake ja viikko-ohjelmaa varten oleva tyhjä lomake, johon suunnitellaan perheiden viikoittaiset toiminnot ja menot. Lomakkeet ovat perheohjaajan ja perheen yhdessä täytettäviä, mutta tämä lisäys haluttiin sen vuoksi, että perheen saavat rauhassa perehtyä lomakkeiden sisältöön. Jatkoa ajatellen esittelykansio on tallennettu muistitikulle, joka tulee perheohjaajien käyttöön. Heidän on siten helppo muokata ja lisätä tarvittavia tietoja esittelykansion sisältöön.

Aloittaessani työskentelyni Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksessa keväällä 2015 minut perehdytettiin hyvin työn sisältöön ja toimintaan. Sain ohjeita asioista mitä tulee huomioida ja miten toimia. Työ oli osittain parityöskentelyä, mutta myös yksin tehtävää työtä perheiden kanssa sekä perhekuntoutuksessa että perheiden kotona. Jatkoa ajatellen seuraavan opinnäytetyön aiheena voisi olla perehdytyskansio Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen uusille työntekijöille ja työharjoittelijoille. Työssä huomioitavia asioita on runsaasti ja työn sisältö on laaja, joten tällaiselle perehdytyskansiolle olisi mielestäni tarvetta.

Työelämän palaute on ollut positiivista. Kansio on koettu hyvänä työvälineensä, kun uusi perhe saapuu perhekuntoutukseen. Työntekijöiden mielestä kansiossa on esitelty hyvin ja riittävästi palvelukeskus Jokikallio. Tärkeinä on pidetty tietoa paikkakunnan palveluista. Hyvänä asiana pidetään myös sitä, että kansion tietoja voidaan tarvittaessa helposti päivittää ja lisätä, koska kansion sisältö on tallennettu muistitikulle. Kansion valmistumisen jälkeen toivoin saavani palautetta uusilta asiakkailta tekemäni lyhyen palautekyselyn avulla, joka myöskin on lomakehaastattelun muodossa. Palautetta esittelykansioista on tullut yhden palautelomakkeen verran. Palaute oli hyvin suppea ja kommenttia oli vain muutaman lauseen verran. Kansioon ei toivottu mitään lisää, vaan se koettiin palvelevan hyvin sellaisenaan kuin tällä hetkellä on. Perhekuntoutuksen ohjaajilta saamani tiedon mukaan kansio on ollut kovalla käytöllä, kun asiakkaita on saapunut perhekuntoutukseen muilta paikkakunnilta.

Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen kiinnosti minua siitä lähtien, kun opinnäytetyön tekemistä alettiin miettimään. Ajatus oli, että halusin tehdä opinnäytetyön parin kanssa, mutta lopen aikataulullisista syistä

päädyin tekemään työtä yksin. Toisaalta olen tähän ratkaisuun tyytyväinen, koska työhön liittyvä vastuu on nyt kokonaan minun. Jollakin tavalla kuitenkin koen, että parin kanssa tehtävä opinnäytetyö olisi antanut laajuutta ja vahvuutta työlle, koska oman mielipiteen tukena olisi ollut aina toisen osapuolen mielipide. Olen kuitenkin tyytyväinen valitsemaani opinnäytetyön aiheeseen ja sen toteutukseen, koska tällä tavoin koen auttavani perheitä uudessa elämänvaiheessa. Opinnäytetyön valmistumisen aikana olen saanut paljon uutta tietoa perhekuntoutukseen ja muihin siihen kytköksissä oleviin asioihin liittyen. Oman ammatillisen kasvun kannalta opinnäytetyön tekeminen toi lisää tietoa ja osaamista tulevaisuutta ajatellen.

LÄHTEET

Arjessa yhtiöt. Saatavissa: <http://www.arjessa.com/arjessayhtiot>. Viitattu 15.6.2016.

Heino T. 2008. Lastensuojelun avohuolto ja perhetyö: kehitys, nykytila, haasteet ja kehittämisehdotukset. Helsinki: Stakes.

Johansson M. & Berg L. 2011. Opastava yhteistyö perheiden kanssa. Espoo: Profami oy.

Jokilaakson perhekodit. Saatavissa: <http://www.jokilaaksonperhekodit.fi/>. Viitattu: 23.5.2016.

Järvinen R., Lankinen A., Taajamo T., Veistilä M. & Virolainen A. 2012. Perheen parhaaksi perhetyön arkea. 2., uudistettu painos. Porvoo: Edita Publishing Oy.

Lapsen oikeudet. Saatavissa: <http://lapsiasia.fi/lapsen-oikeudet/>. Viitattu 5.6.2016.

Lastensuojelun perusta. 2016.. Saatavissa: <http://www.lastensuojelu.info/lastensuojelun-perusta/lapsen-etu-on-tarkein/>. Viitattu: 30.5.2016.

Lastensuojelun mukainen jälkihuolto PPKY Kalliossa. http://www.kalliopp.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/kallio/embeds/kalliowwwstructure/16329_lastensuojelulain_mukainen_jalkihuolto.pdf. Viitattu 15.6.2016.

Lastensuojelulaki 417/2007. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L10P49>. Viitattu 21.6.2016.

Mahkonen S. 2010. Lastensuojelu ja laki. 3. uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.
Mikä on lapsen oikeuksien sopimus? Saatavissa: <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/mika-on-lapsen-oikeuksien-sopimus/>. Viitattu: 5.6.2016.

Mertala E. 2013. Perhekuntoutus tutuksi. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Opinnäyte. Saatavissa: <https://www.theseus.fi>. Viitattu 8.6.2016.

Palvelukeskus Jokikallio. Saatavissa: <http://www.jokilaaksonperhekodit.fi/yksikot/palvelukeskus-jokikallio.html>. Viitattu 23.5.2016.

Pehkonen A. & Väänänen-Fomin M. 2011. Sosiaalityön arvot ja etiikka. Jyväskylä: Tekijät ja PS-kustannus.

Perhekuntoutus. 2016. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/avohuolto/lastensuojelun-avohuollon-tukitoimet/perhekuntoutus>. Viitattu 15.6.2016.

Perhekuntoutuspalvelut. Saatavissa: <http://www.jokilaaksonperhekodit.fi/avopalvelut.html>. Viitattu: 23.5.2016.

Rönkkö L. & Rytönen T. 2010. Monisäikeinen perhetyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Sarja K. 2016. Haastattelu.

Törrönen M. & Pärnä K. 2010. Voimaannuttavat suhteet perhekuntoutuksessa. Porvoo: Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja Nuorten Kustannussäätiö.

Vilén M., Seppänen P., Tapio N. & Toivanen R. 2010. Kohtaamisia lapsiperheissä. Helsinki: Tekijät ja Kirjapaja.

Vilka H. & Airaksinen T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Virtuaali ammattikorkeakoulu. 2006. Monimuotoinen/toiminnallinen opinnäytetyö. Saatavissa: <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/030906/1113558655385/1154602577913/1154670359399/1154756862024.html>. Viitattu 6.6.2016.

TERVETULOA

PALVELUKESKUS JOKIKALLION

PERHEKUNTOUTUKSEEN

JOKILAAKSON PERHEKODIT OY

<http://www.jokilaaksonperhekodit.fi/>

Jokilaakson Perhekodit tuottaa lastensuojelun sijaishuoltoa, jälkihuoltoa sekä perhekuntoutusta ja avopalveluja. Toimipaikat sijaitsevat Ylivieskassa ja Nivalassa. Yrityksen toimintaa ohjaa ajatus kokonaisvaltaisesta kuntoutumisprosessista. Yhteisön arvomaailma koostuu rehellisyyden, ympäristön ja toisten ihmisen kunnioittamisesta sekä työnteon arvostamisesta. Henkilökunnassa on sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, joille perusarvot ovat tärkeitä. He ovat kiinnostuneita työskentelemään lastensuojelupalveluiden piirissä olevien lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä kanssa.

PALVELUKESKUS JOKIKALLIO

Palvelukeskus Jokikallio sijaitsee Nivalan kaupungin keskustan lähellä. Jokikallion palveluntarjontaan kuuluu perhekuntoutuspalvelut sekä lisäksi avopalveluita yksilöiden ja perheiden tueksi. Jokikallio tarjoaa sijaishuoltopalveluita 0-18 vuotiaille lapsille ja nuorille, kriisivastaanotosta itsenäistyvän nuoren tukeen. Sijaishuoltopalveluiden lisäksi Jokikalliolla on kaksi itsenäistymisasuntoa.

Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutusasunnot

PERHEKUNTOUTUSPALVELUT

Palvelut koostuvat perhearvioinnista ja –kuntoutuksesta. Perhekuntoutuspalvelut voidaan toteuttaa joko kotona tai Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutusasunnoissa. Perhekuntoutuspalveluilla tuetaan yksilöiden ja perheiden elämää arjessa. Perhe hyötyy perhekuntoutuspalveluista, kun he ovat suuren tuen tarpeessa tai tilanne on kriisiytynyt, huostaanoton purkuprosessi on menossa, akuutin huostaanoton riskissä, avohuollon sijoituksen välttämiseksi, kiireellisen sijoituksen jälkeisen kotiinpaluun turvaamisessa tai perheen tarvitessa lisätukea, kun avohuollon muut tukitoimet ovat riittämättömät.

Perhekuntoutuksen asunto sisältä kuvattuna

PERHEKUNTOUTUS JOKIKALLIOSSA

- ✓ perheelle, joka tarvitsee intensiivistä ja tiivistä tukea kriisiytyneessä tai muutoin haastavassa elämäntilanteessa
- ✓ suunnitelmallista ja tavoitteellista
- ✓ ympärivuorokautinen tuki ja seuranta
- ✓ tavoitteet yhteistyössä lastensuojelun työntekijän ja perheen kanssa
- ✓ omaksutut toimintamallit siirretään perheen kotiin suunnitellusti
- ✓ kuntoutustiimi on moniammatillinen

PERHEKUNTOUTUS SISÄLTÄÄ:

- ✓ lapsen kasvun ja kehityksen turvaamisen
- ✓ vanhempien tukemisen kasvatustehtävässä
- ✓ perheen omien voimavarojen vahvistamisen ja tunnistamisen
- ✓ perheenjäsenten välisen vuorovaikutuksen tukemisen
- ✓ arjen taitojen harjoittelun ja säännöllisen vuorokausirytmien vakiinnuttamisen
- ✓ toiminnallista tekemistä
- ✓ ohjauksen ja keskustelut
- ✓ tarvittaessa terapeutit keskustelut

JOKIKALLIO PYSTYY VASTAANOTTAMAAN PERHEITÄ ÄKILLISISSÄ KRIISEISSÄ YMPÄRI VUOROKAUDEN.

PERHEKUNTOUTUS YLEISESTI

- ✓ voidaan toteuttaa esimerkiksi lastensuojelulaitoksessa
- ✓ voidaan sijoittaa koko perhe tai toinen vanhemmista lapsen/lapsien kanssa
- ✓ raskaana olevalle päihteiden käyttäjälle, jolloin turvataan syntyvän lapsen terveyttä
- ✓ perustuu vapaaehtoisuuteen

- ✓ perhekuntoutus on osa lastensuojelun työskentelyä tai huostaanoton lakkautustyöskentelyä
- ✓ oikea-aikaisesti toteutetulla perhekuntoutuksella on mahdollista poistaa kodin ulkopuolisen sijoituksen riski
- ✓ perhekuntoutus on tavoitteellista ja suunniteltua toimintaa koko perheelle
- ✓ turvataan
 - ➔ lasten kasvuolosuhteita
 - ➔ tuetaan vanhempia lasten kasvatuksessa
 - ➔ vahvistetaan perheen voimavaroja

Perhekuntoutusasunnon olohuone

YHTEYSTIEDOT

Palvelukeskus Jokikallio

Kytökankaantie 2, 85500 Nivala

Perhepalvelujohtaja Henri Leskelä p. 050-5705522

Vastuuohjaaja Kirsi Sarja p. 050-4077760

Perheohjaaja Terttu Salmela p. 050-4014570

Yöaikaan/hätätilanteessa:

Jokikallio 1/perhekoti p. 050-4412960

Nivalan kaupungin puistoaluetta

TOIMINTA HÄTÄTILANTEESSA

Soita heti **112**.

Perhekuntoutuksen osoite on **Kytökankaantie 2, 85500 Nivala**.

Tulipalon tai muun hätätilanteen sattuessa kokoontumispaikka on tien toisella puolella oleva **puisto**.

Palohälytyksen lauetessa tulipalotilanteessa tai aiheuttomasti tieto menee automaattisesti perhekodin puolella olevan ohjaajan puhelimeen.

TOIMINTA TULIPALOSSA

1. Yritä sammuttaa tulipaloa käsisammuttimella tai sammutuspeitolla, mikäli se on turvallista.
2. Poistu palavasta asunnosta.
3. Sulje ovet ja ikkunat.
4. Auta muita poistumaan.
5. Tee hätäilmoitus 112 turvallisesta paikasta.
6. Opasta pelastuslaitos paikalle.

TOIMINTA ENSIAPUTILANTEESSA

1. Selvitä, mitä on tapahtunut. Onko kysymyksessä onnettomuus vai sairauskohtaus?
2. Hälytä tarvittaessa apua hätänumerosta 112.
3. Estä mahdolliset lisäonnettomuudet, pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan.
4. Anna tarvittava ensiapu.
5. Suojaa rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisäapua.

KÄYTÄNNÖN ASIAT

Kuljetukset: perheohjaajat huolehtivat perheiden välttämättömien menojen kuljetuksista, esim. kaupassa käynnit ja lääkäri- sekä neuvolareissut. Perheiden käytössä voi myös olla oma auto.

Perhe suunnittelee kauppalistan huomioiden kaupassa käyntipäivät ja taloudellisuuden. Kauppapäivät ovat **maanantai** ja **torstai**. Budjettiin kuuluvat ruokaostokset ja hygieniatarvikkeet. On huomioitava, että budjettiin ei sisälly virvoitusjuomat, karkit, sipsit, tupakkatuotteet eikä alkoholi.

Perhe tuo omat henkilökohtaiset tavaransa. Asunnossa on vuodevaatteet, liinavaatteet ja pyyhkeet sekä astianpesuaineet, pyykkipulverit, huuhteluaineet ja käsisaippuat.

Asunnon omaisuutta tulee kohdella huolellisesti. Tavaroiden rikkoontumisesta tulee ilmoittaa viipymättä henkilökunnalle. Mikäli asunnon omaisuutta on rikottu tahallisesti, on asiakas korvausvelvollinen.

Perheellä on käytössä asunnon avain kuittausta vastataan.

Perheen tulee ilmoittaa poistumisestaan ensisijaisesti perhekuntoutuksen henkilökunnalle tai lastensuojelulaitoksen henkilökunnalle.

Äkilliset sairastumiset hoidetaan Nivalan terveyskeskuksessa tai alueen päivystyksessä. Muut terveydenhuollon asiat kuuluvat kotipaikkakunnan terveydenhuoltoon.

Perhekohtainen viikko-ohjelma tehdään viikoittain.

Perhe huolehtii itsenäisesti tai tarvittaessa ohjaajan avustamana päivittäisestä ruokailustaan.

Vierailijat poistuvat asunnosta viimeistään klo 20.00.

Asunnoissa on hiljaisuus klo 22.00. Tämän jälkeen ei pyykinpesua tai saunomista/suihkua.

NIVALAN KAUPUNKI – PALVELUT

www.nivala.fi

Kela

Kalliontie 18

85500 Nivala

MA 10:00 - 15:00

TI Suljettu

KE 10:00 - 15:00

TO Suljettu

PE 10:00 - 15:00

LA Suljettu

SU Suljettu

Nivalan terveyskeskus

puh. 08 419 6500

Pappilantie 1, 85500 Nivala

Arkisin 8.00-16.00

Muina aikoina välitöntä ja kiireellistä hoitoa tarvitseville päivystys Oulaskankaan sairaalan yhteispäivystyksessä Oulaisissa.

Potilaita pyydetään AINA ensin soittamaan terveysneuvontaan, jossa hoitaja tekee hoidon tarpeen kiireellisyyden arvion. Terveysneuvonta ei sijaitse Oulaskankaalla.

Yhteispäivystys

Oulaistenkatu 5, 86300 Oulainen

Terveysneuvonta:
puh. 08 429 7840

Hammaslääkäripäivystys ja ajanvaraus

puh. 08 419 6650

Hammashoitolat:

Hammashoitola 1 (Osuuspankin talo)

Kalliontie 20 B, 85500 Nivala

Hammashoitola 2 (terveyskeskus)

Pappilantie 1, 85500 Nivala

Nivalan apteekki

Kalliontie 27

85500 NIVALA

ma- 9.00-19.00
pe

la 9.00-15.00

11.00-
su 14.00 (myös juh-
lapyhinä)

Kauppoja:

Siwa, K-supermarket, Halpa-Halli, S-market, Lidl, Seppälä, Kuparikenkä, Rautia K-maatalous, Info kirjakauppa, R-kioski, Savenmaa, Tokmanni

Nivalassa toimii juna- ja linja-autoyhteydet sekä taksi

Pääkirjasto

Käyntiosoite: Kalliontie 21, 85500 Nivala

Postiosoite PL 71, 85501 Nivala

Puh. 040-344 7347

Sähköposti: nivalan.kirjasto@nivala.fi

Facebook: [facebook.com/nivalankirjasto](https://www.facebook.com/nivalankirjasto)

1.9. - 31.5. (talvi)

ma klo 10-20

ti-to klo 11-19

pe klo 14-19

la klo 10-14

arkipyhän aattona klo 11-15

1.6. - 31.8. (kesä)

Lainausosasto

ma klo 10-19

ti-to klo 12-19

pe klo 14-19

la suljettu

Lehtisali ti-to on avoin jo klo 11

Poikkeukset:

Juhannuksen aattona to
lainaussali klo 12-15.

Kapinaviikon ke klo 12-23.

LIKUNTAKESKUS UIKKO<http://www.nivalanliikuntakeskus.fi/fi/>**Uimala: Aukioloajat (talvikausi)**

Ma, ti, to	14.00-21.00
Ke	06.00-21.00
Pe	06.00-20.00
La	11.00-18.00
Su	12.00-17.00

Kuntosali:

MA, TI	10.00 - 21.00
KE	6.00 - 21.00
TO	10.00 - 21.00
PE	6.00 - 22.00
LA	11.00 - 22.00
SU	11.00 - 17.00

Keilahalli: Keilahallin normaalit aukioloajat ja hinnasto 1.9.-31.5:

ma-pe (normaali keilailu)	klo 10.00 - 16.00	17,50€/h/rata
ma-to(iltakeilailu)	klo 16.00 - 21.00	20,00€/h/rata
pe (iltakeilailu)	klo 16.00 - 18.00	20,00€/h/rata
la (normaali keilailu)	klo 11.00 - 16.00	20,00€/h/rata
Hohtokeilailu (pe)	klo 18.00 - 22.00	25,00€/h/rata
Hohtokeilailu (la)	klo 16.00 - 22.00 (tai sop. mukaan)	25,00€/h/rata
su (normaali keilailu)	klo 11.00 - 17.00	20,00€/h/rata

Nivalan Osuuspankki

Kalliontie 20

010 2565001

Avataan 9.30

Nordea Bank

Kalliontie 27

0200 3000

Avataan 9.30

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Nivalan paikallisyhdistys ry

Satutunnit

Satutunnit keskiviikkoisin klo 16.15-17.00 kirjastolla.

Isien ja lasten liikuntakerho

MLL:n liikuntakerho tarjoaa isille ja lapsille mahdollisuuden yhteiseen liikuntahetkeen.

Ryhmä on ilmainen ja avoin kaikille.

Touhut ideoidaan yhdessä, ikärajoja ei ole. Kokoonnumme Kyösti Kallion koulun liikuntasalissa sunnuntaisin klo 10-11. Tervetuloa rohkeasti mukaan.

Yhteyshenkilö

Essi Saarinen

Perhekahvila

Pajalassa (vanha uimahalli, Kalliontie 22) maanantaisin

klo 9.30 - 11.30

Perhekahvilan yhteyshenkilöt:

Perhekahvilaohjaaja

Heli Silvola

Perhekahvilaohjaaja

Tea Sornikoski

040 72 86 606

tea.sornikoski@luukku.com

PERHETIETOLOMAKE

pvm _____

Henkilötiedot:

Äiti:

Isä:

Lapsi/lapset:

Perhetilanne (perheen oma näkemys):

Perheen omat tavoitteet (näkemys perhekuntoutukseen):

LÄHTEET

- Jokilaakson perhekodit. 2016. Saatavissa: <http://www.jokilaaksonperhekodit.fi/>. Viitattu 15.3.2016.
- Nivalan kaupunki. 2016. Saatavissa: www.nivala.fi. Viitattu 3.3.2016.
- Nivalan keskustan kartta. 2016. Saatavissa: http://kartat.mbnet.fi/nivalan_kartta.html. Viitattu: 31.3.2016.
- Nivalan liikuntakeskus. 2016. Saatavissa: <http://www.nivalanliikuntakeskus.fi/fi/>. Viitattu 15.3.2016.
- Perhekuntoutus. 2016. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/avohuolto/lastensuojelun-avohuollon-tukitoimet/perhekuntoutus>. Viitattu 7.3.2016.
- Toiminta hätätilanteessa. Saatavissa: <https://peda.net/rauma/rauman-lukio/oppiaineet/mafyke/ft2/en-siapuohjeet:file/download/731ca5667366cb9414ac8bed6bb78eddabb65ed6/Lyhyt%20en-siapuopas.pdf>. Viitattu 16.3.2016
- Toiminta tulipalossa. Saatavissa: <http://nouhata.fi/2014/11/toimi-nain-tulipalotilanteessa/>. Viitattu 15.3.2016.

HEI!

Opinnäytetyöni ja ”Tutkimuksellisuus sosiaalialan työtehtävissä”- kurssin tiimoilta haluan haastatella teitä perhetyöntekijöitä Palvelukeskus Jokikallion perhekuntoutuksen asiakkaille tarkoitetun esittelykansion sisältöön liittyen.

Palveluntarjonnan kehittämisen kannalta perhekuntoutuksen ja palveluiden esitleminen kansion muodossa auttaa asiakkaita sopeutumaan perhekuntoutukseen ja paikkakunnalle paremmin. Siksi vastaaminen on tärkeää ja sen avulla saan tietoa mitä asioita te alan ammattilaiset koette tärkeiksi ja haluatte kansion sisältävän.

Yhteistyöterveisin

Johanna Brax

KYSELYLOMAKE

1. Työntekijöiden esittely. Mitkä tietoja työntekijöistä on tärkeä kertoa asiakkaille? Esim. koulutus, tehtävänimike ym. Haluatko esittelyn kuvallisena?

2. Yrityksen esittely. Mitkä ovat sinun mielestäsi tärkeitä yritykseen liittyviä tietoja, joita kansioon voisi laittaa?

3. Mitkä tiedot paikkakuntaan liittyen auttaisivat asiakasta?

4. Mitä yleisiä perhekuntoukseen liittyviä asioita kansiossa olisi hyvä olla?

5. Haluatko, että perhekuntoutuksesta ja Jokikalliossa tapahtuvasta kuntoutusjaksosta tulee kansioon esittely? Jos haluat, niin mitä asioita tässä olisi hyvä olla?

6. Mitä tärkeitä yhteystietoja ja puhelinnumeroita haluat kansioon laitettavaksi?

7. Miten ohjeistetaan asiakkaita toimimaan hätätilanteissa? Onko Jokikalliossa hätätilanteita varten oma pelastussuunnitelma, jota voisi hyödyntää tässä?

Hei!

Olen toisen vuoden sosionomiopiskelija ja teen opinnäytetyötä Palvelukeskus Jokikallion perhe-työlle. Tavoitteena minulla on kehittää palveluntarjontaa ja tarkoituksena on tehdä esittelykansiot perhekuntoutuksen asuntoihin, joiden avulla uudet asiakkaat pystyvät sopeutumaan perhekuntoutukseen ja uudelle paikkakunnalle paremmin. Tämän vuoksi pyydän teidän apuanne ja vastaaminen on tärkeää, koska kyselylomakkeesta saamieni tietojen avulla saan tietoa mitä asioita te entiset asiakkaat koette tärkeiksi ja haluatte kansion sisältävän.

Kyselylomakkeen vastaukset ovat luottamuksellisia ja niitä käytetään ainoastaan opinnäytetyöni tekemiseen. Vastajien henkilöllisyys ja tiedot eivät myöskään tule missään vaiheessa esille tehdessäni opinnäytetyötä.

Yhteistyöterveisin

Johanna Brax

KYSELYLOMAKE

1. Työntekijöiden esittely. Mitkä tietoja työntekijöistä on tärkeä kertoa asiakkaille? Esim. koulutus, tehtävänimike ym. Olisiko hyvä, että esittely olisi kuvallisena?

2. Yrityksen esittely. Pitäisikö teidän mielestänne yrityksestä olla esittely? Jos pitäisi niin mitä asioita koette tärkeiksi asiakkaan kannalta?

3. Mitkä paikkakuntaan liittyvät tiedot auttaisivat uusia perhekuntoutuksen asiakkaita?

4. Haluatko, että Jokikalliolla tapahtuvasta kuntoutusjaksosta tulee kansioon esittely? Jos haluat, niin mitä asioita tässä olisi hyvä olla?

5. Mitä tärkeitä yhteystietoja ja puhelinnumeroita haluat kansioon laitettavaksi?

6. Pitäisikö teidän mielestänne kansiossa olla hätätilanteita varten ohjeistus? Jos pitäisi niin millainen?

PALAUTEKYSELY PERHEKUNTOUTUKSEN ESITTELYKANSIOSTA

1. Mitä tärkeää tietoa saitte perhekuntoutuksen esittelykansiosta? Koetteko esittelykansion hyödyllisenä?

2. Jäikö jokin tieto puuttumaan esittelykansiosta? Jos jäi, niin mikä?

3. Muu palaute:

Kiitos vastauksesta!